

Utlåtande 2009:55 RI (Dnr 031-2279/2008)

Nationell IT-strategi för vård och omsorg – tillämpning för Stockholms stad

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Den Nationella IT-strategin för vård och omsorg antas av Stockholms stad (*bilaga 2*).
2. Tillämpning av den Nationella IT-strategin för vård och omsorg för Stockholms stad godkänns (*bilaga 1*).

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande

Stadsledningskontoret ska i samverkan med äldrenämnden, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden aktivt medverka i samverkansprojekt på regional och nationell nivå som berör områden inom den Nationella IT-strategin för vård och omsorg.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Socialdepartementet har tillsatt en nationell ledningsgrupp för IT inom vård och omsorg. Ledningsgruppen har enats om grundläggande principer för nationell samverkan inom IT-området för att stödja den fortsatta utvecklingen och förnyelsen av vård och omsorg. Arbetet har resulterat i en Nationell IT-strategi för vård och omsorg. Denna ska fungera som stöd för det lokala och regionala arbetet och medverka till ett fördjupat samarbete på nationell nivå.

Den nationella IT-strategin för vård och omsorg är i huvudsak inriktad på de medicinskt anknutna delarna av vård och omsorg. Den behandlar således inte alla delar av kommunernas vård och omsorg. Strategin måste därför kompletteras med andra inslag för att bli tillämpbar och relevant för kommunerna. Samtliga landsting har antagit den nationella IT-strategin för vård och omsorg.

Då den nationella IT-strategin ska tillämpas i kommunernas utvecklingsarbete inom vård och omsorg måste hänsyn tas till att det i flera kommuner också finns många privata företag som utför en stor del av omsorgsarbetet. Vidare förutsätter verksamheterna en nära samverkan med varandra men också med landstingen, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Kommunernas vård- och omsorgsverksamheter omfattar följande:

- Vård och omsorg till äldre
- Stöd och service till funktionshindrade personer enligt LSS
- Individ och familjeomsorg
- Skolhälsovård

Ett förslag till tillämpning av den Nationella IT-strategin för Stockholms stad för vård och omsorg har utarbetats av stadsledningskontoret i samråd med äldreförvaltningen, socialtjänstförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Förslag till tillämpning för Stockholms stad bifogas i sin helhet, *bilaga 1*.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret i samråd med äldreförvaltningen, socialtjänstförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Mina synpunkter

Servicen i Stockholms stad ska ha medborgarna i centrum. Det innebär bland annat att det ska vara enkelt att komma i kontakt med staden för att erhålla stöd eller svar på frågor. Det innebär också att servicen ska formars utifrån medborgarnas behov och att makten över olika beslut så långt det är möjligt ska ligga hos den enskilde och inte hos politiker.

IT erbjuder många möjligheter till förbättringar för medborgarna. Vi gör därför en offensiv satsning på IT-utveckling i Stockholms stad. Med hjälp av IT som ett strategiskt verktyg ska förutsättningarna för en säker, tillgänglig och effektiv vård och omsorg stärkas. Jag är därför mycket positiv till det

långsiktiga arbetet med att få till stånd en ökad nationell samverkan kring dessa frågor.

En grundläggande intention i den nationella IT-strategin är att medborgarna i sin roll som patient, kund, brukare och anhörig på ett säkert och enkelt sätt ska kunna få del av kvalitetssäkrad information om sin egen eller anhörigas vårdssituation. Medborgarna ska kunna få service, rådgivning och hjälp via Internet.

Stockholms stad har genomfört ett mångårigt utvecklingsarbete och betydande investeringar inom alla de områden som berörs av den nationella IT-strategin för vård och omsorg och som ligger inom den kommunala kompetensen. Detta arbete bör tas tillvara i genomförandet och tillämpningen av den nationella IT-strategin. Harmonisering till vård- och omsorgssektorns IT-stöd bör göras utifrån stadens verksamhetsperspektiv. Det är viktigt att de interna utbildningsinsatser som redan genomförts kring IT-stöd inom vård och omsorg fördjupas i syfte att stärka införandet av Nationell IT-strategi. Det är också angeläget att även de som inte behärskar IT-tekniken får en god service.

Jag ser tydliga fördelar med att staden aktivt deltar i arbetet och i genomförandet av den nationella IT-strategin. Syftet är att tydliggöra stadens förutsättningar och intressen i genomförandet och tillämpningen av den Nationella IT-strategin för vård och omsorg, värna om gjorda investeringar i stadens informationsstruktur och IT-system samt att dra nytta av andra myndigheters erfarenheter.

Bilagor

1. Nationell IT-strategi för vård och omsorg – förslag till tillämpning för Stockholms stad
2. Nationell IT-strategi för vård och omsorg

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Den Nationella IT-strategin för vård och omsorg antas av Stockholms stad (*bilaga 2*).
2. Tillämpning av den Nationella IT-strategin för vård och omsorg för Stockholms stad godkänns (*bilaga 1*).

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande

Stadsledningskontoret ska i samverkan med äldrenämnden, socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden aktivt medverka i samverkansprojekt på regional och nationell nivå som berör områden inom den Nationella IT-strategin för vård och omsorg.

Stockholm den 1 april 2009

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Ylva Tengblad

ÄRENDET

Socialdepartementet har tillsatt en nationell ledningsgrupp för IT inom vård och omsorg. Ledningsgruppen har enats om grundläggande principer för nationell samverkan inom IT-området för att stödja den fortsatta utvecklingen och förnyelsen av vård och omsorg. Arbetet har resulterat i en Nationell IT-strategi för vård och omsorg. Denna ska fungera som stöd för det lokala och regionala arbetet och medverka till ett fördjupat samarbete på nationell nivå.

Den nationella IT-strategin för vård och omsorg är i huvudsak inriktad på de medicinskt anknutna delarna av vård och omsorg. Den behandlar således inte alla delar av kommunernas vård och omsorg. Strategin måste därför kompletteras med andra inslag för att bli tillämpbar och relevant för kommunerna. Samtliga landsting har antagit den nationella IT-strategin för vård och omsorg.

Då den nationella IT-strategin ska tillämpas i kommunernas utvecklingsarbete inom vård och omsorg måste hänsyn tas till att det i flera kommuner också finns många privata företag som utför en stor del av omsorgsarbetet. Vidare förutsätter verksamheterna en nära samverkan med varandra men också med landstingen, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Kommunernas vård- och omsorgsverksamheter omfattar följande:

- Vård och omsorg till äldre
- Stöd och service till funktionshindrade personer enligt LSS
- Individ och familjeomsorg
- Skolhälsovård

Ett förslag till tillämpning av den Nationella IT-strategin för Stockholms stad för vård och omsorg har utarbetats av stadsledningskontoret i samråd med äldreförvaltningen, socialtjänstförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Förslag till tillämpning för Stockholms stad bifogas i sin helhet, *bilaga 1*.

BEREDNING

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret i samråd med äldreförvaltningen, socialtjänstförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 21 oktober 2008 har i huvudsak följande lydelse.

Socialdepartementet har tillsatt en nationell ledningsgrupp för IT inom vård och omsorg. Ledningsgruppen har enats om grundläggande principer för nationell samverkan inom IT-området för att stödja den fortsatta utvecklingen och förnyelsen av vård och omsorg. Arbetet har resulterat i en Nationell IT-strategi för vård och omsorg. Denna skulle fungera som stöd för det lokala och regionala arbetet och medverka till ett fördjupat samarbete på nationell nivå.

Den nationella IT-strategin för vård och omsorg är i huvudsak inriktad på de medicinskt anknutna delarna för vård och omsorg. Den behandlar således inte alla delar av kommunernas vård och omsorg. Strategin måste därför kompletteras med andra inslag för att bli tillämpbar och relevant för kommunerna.

Den kommunala vården och omsorgen ingår som integrerade delar i den samlade kommunala verksamheten. Kommunens ansvar inom området innefattar samverkan med flera aktörer där den offentliga sjukvården är en av aktörerna.

Stockholms stad, liksom flertalet andra kommuner, står inför uppgiften att utveckla och förnya sin vård- och omsorgsverksamhet. Förändringarna innebär att anpassa verksamheten till medborgarnas krav och att utföra verksamheten i delvis nya former med större inslag av valmöjligheter för klienter och brukare. Service och tjänster ska vara tillgängliga som självbetjäningstjänster (e-tjänster) via Internet. Utökad service till medborgarna med ökad insyn och medbestämmande ställer nya krav.

Stadsledningskontoret ser fördelar med att staden aktivt deltar i arbetet och i genomförandet av den Nationella IT-strategin. Stadsledningskontoret har därför tagit initiativ till ett samarbete där flera förvaltningar deltagit. I detta ärende finns förslag till lokal tillämpning av den Nationella strategin. Syftet är att tydliggöra stadens förutsättningar och intressen i genomförandet och tillämpningen av den Nationella IT-strategin för vård och omsorg, värna om gjorda investeringar i stadens informationsstruktur och IT-system samt att dra nytta av andra myndigheters erfarenheter.

Bakgrund

Nationell IT-strategi för vård och omsorg

Under våren 2005 tillsatte Socialdepartementet en nationell ledningsgrupp för IT inom vård och omsorg. I gruppen ingick Socialdepartementet, Socialstyrelsen, Sveriges kommuner och landsting (SKL), Läkemedelsverket, Apoteket AB och Carelink. Ledningsgruppen enades om grundläggande principer för nationell samverkan inom IT-området för att stödja den fortsatta utvecklingen och förnyelsen av vård och omsorg.

Arbetet resulterade i en Nationell IT-strategi för vård och omsorg. Denna skulle fungera som stöd för det lokala och regionala arbetet och medverka till ett fördjupat samarbete på nationell nivå. Såväl Svenska Kommunförbundets och Landstingsförbundets styrelser ställde sig under våren 2006 bakom den nationella strategin.

Alla landsting har antagit den nationella IT-strategin för vård och omsorg. De har med utgångspunkt i strategin utvidgat och samordnat arbetet med sina gemensamma åtaganden. En särskild organisatorisk enhet, beställarfunktionen, har inrättats inom Sveriges Kommuner och Landsting för det nationella samarbetet. Som grund för detta fastställs årligen en särskild verksamhetsplan och budget.

Handlingsplan för IT i kommunal vård och omsorg

Då den nationella IT-strategin ska tillämpas i kommunernas utvecklingsarbete inom vård och omsorg måste hänsyn tas till att det i flera kommuner också finns många privata företag som utför en stor del av omsorgsarbetet. Vidare förutsätter verksamheterna en nära samverkan med varandra men också med landstingen, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan.

Den kommunala verksamheten är mycket beroende av information från ovan nämnda organisationer och ett välutvecklat informationsutbyte som underlättar den administrativa handläggningen och kvalitetssäkrar beslutsunderlag och beslut.

Kommunernas vård- och omsorgsverksamheter omfattar följande:

- Vård och omsorg till äldre.
- Stöd och service till funktionshindrade personer enligt LSS.
- Individ och familjeomsorg.
- Skolhälsovård.

Ärendet

Strategi för IT i kommunal vård och omsorg

Från och med 1 juli 2008 gäller en ny lag, Patientdatalagen. Syftet med lagen är att informationshanteringen inom hälso- och sjukvården ska vara organiserad så att den bättre tillgodoser patientsäkerheten och god kvalitet samtidigt som den främjar kostnadseffektiviteten. Det innebär att behörig personal med patientens samtycke elektroniskt ska kunna ta del av information hos andra vårdgivare över huvudmannagränser.

När det gäller socialtjänsten finns inte motsvarande lag. Regeringen beslutade i juni 2007 att tillsätta en särskild utredare för att se över behandlingen av personuppgifter inom socialtjänsten samt lämna förslag på författningsändringar för att åstadkomma en väl fungerande och sammanhållen reglering av området. Utredningen ska vara klar senast mars 2009.

Stockholms stad, liksom flertalet andra kommuner, står inför uppgiften att utveckla och förnya sin vård- och omsorgsverksamhet. Förändringarna innebär att anpassa verksamheten till medborgarnas krav och att utföra verksamheten i delvis nya former med större inslag av valmöjligheter för klienter och brukare. Service och tjänster ska vara tillgängliga som självbetjäningstjänster (e-tjänster) via Internet. Utökad service till medborgarna med ökad insyn och medbestämmande ställer nya krav.

En grundläggande intention i den nationella IT-strategin är att medborgarna i sin roll som patient, kund, brukare och anhörig på ett enkelt sätt ska kunna få del av kvalitetssäkrad information om sin egen eller anhörigas vårdssituation. De ska kunna få service rådgivning och hjälp via Internet.

Stadens vård- och omsorgstjänster ska fungera tillsammans med privata företag och utförare samt med landstinget och statliga myndigheter.

Utbyte av information och samverkande processer över organisationsgränser, inom staden, mot andra kommuner, landstinget och statliga myndigheter som t ex Skatteverket och Försäkringskassan blir en viktig förutsättning för att möjliggöra samverkan. Detta kräver i sin tur anpassning av arbetsrutinerna och anpassning och vidareutveckling av IT-stödet för att möjliggöra ett kontrollerat och säkert informationsutbyte.

En av grundtankarna i den Nationella IT-strategin för vård och omsorg är att informationen ska följa patienten. Viktig information ska finnas tillgänglig oavsett om patienten besöker ett landsting, kommunen eller en privat vårdgivare. Tillgång till relevant vård- och omsorgsinformation under hela vårdkedjan är nödvändig för att snabbare få tillgång till rätt information och därmed skapa ökad patientsäkerhet. Syftet är att viktig patientinformation ska finnas tillgänglig via den nationella patientöversikten så att patienten, oavsett vårdgivare, ska få rätt och säker vård.

Stockholms stad bör ta en aktiv del i utvecklingen av de områden som omfattas av den Nationella IT-strategin för vård och omsorg, dels genom att delta i utformningen av gemensamma specifikationer och dels genom förberedande planering inför ett genomförande i den egna verksamheten.

Staden kan också för egen del initiera diskussioner med Stockholms läns landsting genom den samverkansgrupp som redan är etablerad mellan Stockholms stad och Stockholms läns Landsting.

Stockholms stad kan dessutom i Nationella IT-strategins anda initiera egen utveckling enligt förslag i detta ärende.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av stadsledningskontorets IT-avdelning.

Förslag till tillämpning av den Nationella IT-strategin för vård och omsorg har utarbetats tillsammans med juridiska avdelningen vid stadsledningskontoret, äldreförvaltningen, socialtjänstförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret vill understryka att Stockholms stad genomfört ett mångårigt utvecklingsarbete och betydande investeringar inom alla de områden som berörs av den nationella IT-strategin för vård och omsorg och som ligger inom den kommunala kompetensen.

Staden har exempelvis genomfört betydande insatser för att utveckla sin egen informationsstruktur. Detta arbete bör tas tillvara i genomförandet och tillämpningen av den nationella IT-strategin. I genomförandet bör staden också säkerställa att gjorda investeringar i IT-system kan värnas. Krav på anpassning av Stockholms stads informationsstruktur till övergripande strukturer måste även bedömas med hänsyn till påverkan på stadens verksamhetssystem.

Stadsledningskontoret delar uppfattningen att kommunerna har flera olika verksamheter att ta hänsyn till. De IT-lösningar som införs på vård- och omsorgsområdet måste kunna fungera tillsammans med IT-lösningar för andra ändamål i kommunen. Harmonisering till vård och omsorgssektorns IT-stöd bör göras utifrån stadens verksamhetsperspektiv.

Valfrihet för invånare innebär att kommunala tjänster har fler utförare. Kopplingar till dessa, privata entreprenörer och vårdgivare, behöver analyseras.

Stadsledningskontoret ser fördelar med att staden aktivt deltar i arbetet och i genomförandet av den nationella IT-strategin. Syftet är att tydliggöra stadens förutsättningar och intressen i genomförandet och tillämpningen av den Nationella IT-strategin

för vård och omsorg, värna om gjorda investeringar i stadens informationsstruktur och IT-system samt att dra nytta av andra myndigheters erfarenheter.